

Beszámoló a

2020. februári, tisztújító választási gyűlésére

Budapest, 2020. január

Készítette:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kabdebó György', is positioned above the printed name.

Kabdebó György
a FilmJUS elnöke

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	1
II. A tárgyidőszak éves beszámolója	1
2016.....	1
elektronikus levelezés a tagokkal	
a FilmJUS Befektetési és Kockázatkezelési Szabályzatá	
FilmJUS-NKA per lezárása	
Gazdasági versenyhivatal	
animációs filmek (látvány)tervező	
2017.....	3
kereskedelmi televíziók mint kódolt csatornák terv elutasítása	
hangmesterek szervezetének megkeresése	
2018.....	5
üreshordozó típusokra vonatkozó audio-audiovizuális arány megváltoztatása	
EU - új szerzői jogi irányelv	
2019.....	6
befektethető pénzeszközök használata	
nyilvános előadásra vonatkozó FilmJUS-jogdíjközlemény	
III. Az egész beszámolási időszakra kiható események (2016-2019).....	7
Alapszabály változása	7
Felosztási Szabályzat módosításai	7
Adatszolgáltatás kikényszerítése	8
Információtechnológiai fejlesztések	9
M3 csatorna, kódolt csatornák	10
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	10
A FilmJUS csatlakozása nemzetközi szervezetekhez és adatbázisokhoz.....	12
Pénzügyi adatok	13
A FilmJUS tagjai	18
Elhunytak	18
Külföldi jogkezelők és a velük kötött kölcsönösségi szerződések kiterjedése.....	19

I. BEVEZETŐ

Az alábbi beszámoló a FILMJUS 2020. februári választási gyűlésére készült, ebben foglaljuk össze a legutóbbi választási gyűlés óta eltelt 4 év történéseit. A beszámolóban idézzük az ezen idő alatt született küldöttgyűlési határozatokat is, ezek hű tükröi az eseményeknek és a tevékenységnek.

Legelső sorban emlékezzünk az időközben elhunyt küldöttgyűlési tagtársainkról, **Mata Jánosról** és **Horváth Ádámról**. Emléküket kegyelettel őrizzük.

Egyes esetekben a beszámolási időszakot megelőző eseményeket is érintjük, hogy világos képet adjunk az egyes történésekről, feltárva így az egymást követő események összefüggéseit.

II. A TÁRGYIDŐSZAK ÉVES BESZÁMOLÓI

Az alábbi részben a gazdasági időszakokra szóló beszámolók alapján vázoljuk a FilmJUS évenkénti tevékenységét. (Az egyes évek szöveges beszámolóit, közhasznúsági jelentései teljes terjedelemben olvashatók a FilmJUS honlapján, mint ahogy ugyancsak olvashatók a Felügyelő Bizottság évenkénti jelentései, a FilmJUS mérlegbeszámolóit és annak kiegészítő mellékleteit is.)

2016.

A 2016-ban esedékes választási gyűlésre való felkészülés jegyében a 2016-ban összehívott Küldöttgyűlés megvitatta az Elnök által beterjesztett, az előző 4 éves ciklusra vonatkozó beszámolót.

A felszólalók egybehangzóan megállapították, hogy a beszámoló jól foglalja össze a legutóbbi választási gyűlés óta eltelt időszak eseményeit. Kárpáti György felveti, hogy jó lenne megtakarítani a postázás tetemes költségeit azzal, hogy az ilyen anyagokat csak elektronikus úton juttatnánk el a tagsághoz. Kabdebó György (továbbiakban KGy) elmondja, hogy ez egyrészt már most is megtörtént azzal, hogy a FilmJUS honlapján is meghirdettük a választási közgyűlést és ezzel egy időben publikusan hozzáférhetővé tettük a beszámolót. Sajnos a tagság egy része nem olvassa a honlapot, sőt sokaknak még e-mail címük sincs, de számos esetben, amikor körlevelet küldünk a tagoknak, nagy számban érkezik vissza hibaüzenet, azzal, hogy megszűnt a postafiók, vagy ami még rosszabb, megtelt, jelezve, hogy az illető nem olvassa leveleit. Ilyen körülmények között az egyetlen teljes körű lefedést biztosító módszer a postai. Meg kell jegyezni, hogy ennek ellenére a kiküldött majd 2000 levélből majd 100 visszajött, nem találva a címzettet. Kollegáink egy része megfélekedezik arról, hogy bejelentse lakcímváltozását, a FilmJUS munkatársainak hosszadalmas telefonálások eredményeként tudják csak felderíteni az új értesítési címet.

Mint arról a beszámoló későbbi részében tájékoztatjuk, az elmúlt években megoldottuk a tagokkal való **elektronikus levelezést**, sőt mindazoknak akiknek ellenőrzött e-mail-címe van, az elmúlt évtől kezdődően a jogdíjértesítőket is elektronikus úton küldjük ki.

A 2016 elején módosított Alapszabály (lásd az „Alapszabály és SzMSz megváltoztatása” fejezetben) rendelkezésének megfelelően a 2016 májusi KÜGYÜ elfogadta a **FilmJUS Befektetési és Kockázatkezelési Szabályzatát**. KGy emlékeztette a küldötteket, hogy mintegy 12 évvel korábban az elnök az akkori, a KÜGYÜ elődjének számító Választmány elé terjesztett egy olyan határozati javaslatot, amelyben úgy korlátozták a menedzsment jogkörét, hogy csak tőkegarantált pénzügyi befektetést keretén belül kötheti le a FilmJUS erre alkalmas vagyonát. A tervezett új közös jogkezelési törvény

tartalmazza egy Befektetési és Kockázatkezelési Szabályzat igényét, ezért dolgozta ki Dr. Bánhegyesi Béla a most benyújtott tervezetet, amelyik alapvetően ezt a korlátozást tartalmazza önálló szabályzatként. Az elfogadásra javasolt Befektetési és Kockázatkezelési Szabályzat elsősorban a biztonság elvét követi, továbbá személyre szólóan meghatározza az egyes vezető tisztségviselők ez ügyben elvárt feladatait és felelősségüket.

Hosszas pereskedés végén, 2016-ban, kúriai döntéssel, véglegesen megnyertük az **NKA elleni perünket**, A Kúria kötelezte az NKA-t a pályázati célra átadott mintegy 30 MFt visszafizetésére, az eltelt időnek megfelelő kamat megfizetésére, továbbá ugyancsak kötelezte 1.480.000.- forint együttes másodfokú- és felülvizsgálati eljárási költség és 150.000.-Ft perköltség megfizetésére.

Az ügyet vivő Dr. Kricsfalvi Anita NKA-val történt levelezése nyomán a kúriai határozat kézhezvételét követően az NKA december elején eleget tett fizetési kötelezettségének. Az így visszaszerzett összeggel megemeltük a következő jogdíjfelosztáskor a felosztandót és kifizettük a jogosultaknak.

Egy jelentős mobil-telefont forgalmazó cég kifogással élt az Artisjus-nál a telefonokban lévő memóriacapacitás után fizetendő üreshordozó (ÜH) díj fizetése miatt, végül feljelentést tett a **Gazdasági Versenyhivatalnál** (GVH), mondván hogy a díj kivetése piactorzító hatású tényező. Az eljárás során a feljelentett Artisjus mellett az ÜH-díjból részesülő további jogkezelő szervezeteket, így a FilmJUS-t is bevonták az eljárásba. Ennek alapján a GVH több alkalommal is adatokat és iratokat kért és kapott a FilmJUS-tól.

A több éven át folyó eljárás végül egy, az érintettek által tett kötelezettségvállalással zárult. Eszerint (idézet a GVH sajtóközleményéből) :

„A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) elfogadta az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület, az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület, a Filmjus Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete, a Hungart Vizualis Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület és a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület (közös jogkezelők) kötelezettségvállalását, amelynek teljesítésével pontosabbá válik az üres hordozói díj meghatározása mind a díjfizetők, mind a díjjogosultak számára, és megvalósul az üres hordozói díj fogyasztói visszaigénylésének lehetősége is.

A közös jogkezelők beépítették a visszatérítés jogintézményét a 2017. évi jogdíjközleményükbe, valamint vállalták, hogy abban az esetben, ha jogvita keletkezik a visszatérítést kérő fogyasztó és a közös jogkezelő között a visszatérítésről, ennek rendezése céljából részt vesznek a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala keretében működő Egyeztető Testület eljárásában.

A közös jogkezelők edukációs kampány megvalósítását is vállalták a visszatérítési igény népszerűsítésére, 3 évre összesen 45 millió forint erejéig. A célzott, évenként ismétlődő kampány a jogkezelőktől független online és nyomtatott média felületein jelent meg.

A díszlet- és jelmeztervezők (összefoglaló néven: tervezők, vagy látványtervezők) jogkezelésének átvétele után több alkalommal is felvetődött az **animációs filmek (látvány)tervezőinek** kérdése, azaz jár-e jogdíj ezen alkotóknak? Az elmúlt hetekben kikértük a Kecskemétfilm Ltd. vezetőjének, Mikulás Ferencnek véleményét, aki a következőt válaszolta:

„... az animációs film jellegéből adódóan a díszlettervező/látványtervező a háttérvilág megteremtője, látványtervezője, a jelmeztervező pedig a figurák és a színek megtervezője.”

A Vezetőség megvitatta a felvetést és alapvetően nem látta akadályát, hogy az animációs filmek esetében, Mikulás Ferenc érvelését elfogadva így értelmezzük a tervező fogalmát. Ennek megfe-

előben KGy készített egy Felosztási Szabályzat 3. számú melléklet módosítás javaslatot, amelyet előzetesen elküldött a KÜGYÜ-nek.

A KÜGYÜ-ben vita alakult ki a felvetett ügy kapcsán. A felvetett kérdések alapján kiderült, hogy a filmírókat, rendezőket és operatőröket, továbbá az előállítók jogdíjának mértékét a fenti értelmezés nem változtatja meg, csupán a tervezőknek elkülönített jogdíjösszeg megosztása változik, a klasszikus díszlet- és jelmeztervezők egy percre eső jogdíja valamelyest csökken, ebből keletkezik az animációs tervezők jogdíja.

Többen felvetették, hogy a kérdést jobban körül kéne járni, Kárpáti György felvetette, hogy halasszuk el a döntést, a menedzsment hívja össze az érintetteket, hogy véleményt nyilvánítsanak a felvetődött ügy kapcsán. Ez a vélemény kapott támogatást, így a KÜGYÜ 2016-ban ezügyben nem változtatta meg a Felosztási Szabályzat 3. számú mellékletét.

2017.

A KÜGYÜ megbízása nyomán, 2017 elején KGy vitára hívta az **animációs filmek (látvány)tervezői** ügyében érintett (animációs tervező illetve jelmez- és díszlettervező) alkotókat.

Miután a KÜGYÜ nem akart ez ügyben elhamarkodott döntést hozni, javasolta a fent nevezett vita megrendezését. KGy mindkét fél részéről meghívott 5-6 alkotót, hogy elmondhassák véleményüket. Sajnálatosan az animációs felet egyedül csak Bacsó Zoltán képviselte, míg a jelmez- és díszlettervezők a szekció vezetője mellett felvonultatták a MALÁT képviselőit is, akik kategorikusan elutasították a tervezetet, mondván, hogy végső soron nem kívánják megosztani nehezen kiharcolt jogdíjrészesedésüket. A vitát moderáló KGy tudomásul vette az álláspontok merev szembenállást és bejelentette, hogy nem kívánja továbbra is fenntartani javaslatát. A végső soron a döntést hozó, következő KÜGYÜ-re meghívta dr. Póka Júliát, a MALÁT jogtanácsosát is, hogy ismertesse álláspontjukat.

Miután a KÜGYÜ-n sem közeledtek az álláspontok a levezető elnök javaslatára az eredeti módosító javaslat lekerült a napirendről. Elhangzott, hogy az animációs tervezők az esetek legnagyobb részében maguk a filmírók, ill. a rendezők, így tulajdonképpen mégis csak részesednek jogdíjban.

Egy 2016-os kormányrendelet lehetővé tette, hogy 2016. július 1-től a kereskedelmi műsorszolgáltatók díjat szedjenek be a kábelszolgáltatóktól, az átadott műsorfolyam ellenértékéért. Néhány kábelszolgáltató ezt úgy értelmezte, hogy a **kereskedelmi televíziók kódolt csatornáként** funkcionálnak, és ezután nem kell a kódolatlan csatornákra megállapított mértékű díjat fizetniük az Artisjusnak, így közvetetten a többi jogkezelőnek sem. A közös jogkezelők egységes álláspontja, hogy ez a rendelet nem változtatta meg a kereskedelmi televíziókra vonatkozó jogdíjfizetési kötelezettséget, már csak azért sem, mert ezek a csatornák továbbra is térítésmentesen hozzáférhetők az Antenna Hungária földfelszíni sugárzásán keresztül. A kábelszolgáltatók ugyan kifizették a 2016-os évre vonatkozó jogdíjakat, de azzal a feltétellel, hogy egy esetleges későbbi, számukra kedvező bírósági döntés nyomán ezeket az összegeket vissza is követelhetik. A két fél levélváltása nyomán a kábelszolgáltatók az Artisjus részletekbe menő érvei hatására visszavonulót fújtak.

Zányi Tamás a **hangmesterek szervezetének** képviseletében megkereste a FilmJUS-t azzal, hogy a FilmJUS-on keresztül szeretnék tevékenységüket szerzői szintű közreműködését elismertetni, majd érvényesíteni jogdíjigényüket. KGy válaszolt a kötelező közös jogkezelés struktúráját, továbbá azt, hogy a jelenlegi törvényi környezetben nincs önálló forrás a hangmesteri ún. kis-jogdíjigény önálló

kielégítésére. Ugyanakkor meghívta a hangmesterek képviselőjét a KÜGYÜ következő ülésére, hogy módjuk nyíljon elmondani érveiket igényükkel kapcsolatban. KGy elmondta, hogy megkérte dr. Nagy Fruzsina, a FilmJUS jogászát, hogy térképezze fel a hangmesterek jogdíjjal kapcsolatos elfogadottságát a külföldi társszervezeteknél.

Dr. Nagy Fruzsina a következőkről tájékoztatta a KÜGYÜ-t:

A megkeresett társszervezetek közül 16 országból érkezett visszajelzés.

12 országban nem ismerik el a hangmérnököket alkotóként.

3 országból az a válasz érkezett, hogy technikai közreműködőnek minősülnek. [Portugáliában (SPAUTORES), Horvátországban (HDS ZAMP) és Franciaországban (SCAM)]

Svédország és Ausztria válasza szerint van párbeszéd az érintettek között a hangmérnökök képviseletéről és arról, hogy részesüljenek a kábel és üreshordozó jogdíjából. Ausztriában arról folyik az egyeztetés, hogy a zenei alkotók vagy a filmes alkotók közé sorolják őket.

További hat országból az a válasz érkezett, hogy szabályaik szerint egyik szerzői kategóriába sem tartoznak, nem képviselik őket közös jogkezelés keretében. (Belgium, Bulgária, Olaszország, Hollandia, Anglia, Litvánia)

A SUISSIMAGE (Svájc) szabályzata szerint: Ha valaki nem rendezői vagy írói jogdíjat igényel, és egy partnerszervezetnél már regisztrált alkotó, és az igényét a saját országában elismerik, az igényét regisztrálhatja (érvényesítheti?) a Suissimage-nál. Az ilyen jogdíj igény kizárólag 1996 után készült mozifilmekre, tv-filmekre és tv-sorozatokra vonatkozhat, és független a rendezői és írói jogdíj igényektől. Spanyolországból, Lettországból, Észtországból és Szlovákiából nem érkezett információ. Internetes kutatás alapján arra lehet következtetni, hogy közös jogkezelő ezekben az országokban sem képviseli a hangmérnököket.

Lengyelország (ZAPA): a törvény nem sorolja fel a hangmérnököket az alkotók között, de képviselik őket és részesülnek a jogdíjából. A ZAPA azonban egyedileg köt szerződést minden kábelszolgáltatóval és a jogdíjat elsődlegesen *művekre* osztja fel (a FilmJUS az alkotói csoportok között osztja fel a jogdíjat). A felosztás során több tényezőt vizsgálnak, pl. műfaj. Az adott filmre felosztott jogdíjat osztják fel az egyes alkotók között. Az adott műsor/ film alkotóiról az előállító szolgáltató információt.

Finnország (KOPIOSTO): közvetlenül a kábelszolgáltatóktól szedi be a jogdíjat és a felosztás során figyelembe veszik a mű hosszát, műfaját, az alkotók kreatív közreműködésének mértékét. A KOPIOSTO esetében is fontos megjegyezni, hogy művenként állapítanak meg egy jogdíj összeget, amelyet a meghatározott arányok szerint felosztanak az alkotók között. Ha a hangmérnökök is részesülnek, 2%-ot kaphatnak. Összességében a tavalyi üreshordozó jogdíj felosztásból 0,83%-ban részesültek.

Németország (VG BildKunst): esetenként döntenek el, hogy alkotónak minősül-e a hangmérnök. A VGBK tájékoztatása szerint a jogosultnak külön-külön be kell jelentenie az adott filmet, amelyben hangmérnökként közreműködött, és csak a film vizsgálata alapján dönti el a jogkezelő, hogy az adott hangmérnök alkotó módon járult-e hozzá az alkotáshoz és részesül-e jogdíjban. Arról, hogy ezt a döntést milyen eljárás előzi meg, nem kaptunk tájékoztatást.

Csehország: A cseh partnerünk arról tájékoztatót, hogy Csehországban külön szervezet működik a hangmérnökök képviseletében. Az OAZA-t 2006-ban vették nyilvántartásba, mint közös jogkezelő szervezetet. Kötelező közös jogkezelés keretében a kábel, üreshordozó és kölcsönzés felhasználások után járó jogdíjakat kezelik

Zányi Tamás és a hangmesterek jogi képviseletét ellátó dr. Sólyom Ágnes elmondták a KÜGYÜ jelenlévő tagjainak, hogy számukra az alkotótársi minőség elfogadtatása az alapvető célkitűzés, szerintük a hangmester az esetek nagy részében teljes értékű alkotótárs egy mű elkészítésekor. Ezzel kapcsolatban a FilmJUS tagság lehetősége első lépésként a céljuk

A jelenlévő közül többen megjegyezték, hogy nem kétséges, vannak olyan esetek, amikor a hangmesteri tevékenység kiemelkedő és ténylegesen alkotó módon járul hozzá a mű elkészítéséhez, de ezt esetenként kellene megvizsgálni. Kisfaludi András szerint létre kellene hozni egy bizottságot ennek vizsgálatára. KGy szerint ez ellent mond a FilmJUS két évtizedes gyakorlatának és elveinek,

miszerint a FilmJUS semmilyen módon nem vizsgálja a mű minőségét, nem foglal állást abban, hogy egy filmalkotói tevékenység jó vagy rossz, netán kiemelkedő minőségű. KGy szerint a FilmJUS egy jogkezelő szervezet, nem szakszervezet és nem műítesz társaság.

Elhangzott a küldöttek részéről, hogy a hangmesterek szerzői igényét törvénymódosítással kellene elismertetni, melynek képviselője nem a FilmJUS, hanem a hangmesterek saját szervezetének lenne a feladata.

Többen felvetik, hogy a hangmesterek részére nincs külön pénzügyi forrás a kötelező közös jogkezelés körében történő jogdíjfizetésre.

Zányi Tamás ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy céljuk elsősorban nem anyagi természetű, hanem a hangmesterek egyértelmű szerzői elismerése.

Az is felmerül, hogy a nemzetközi gyakorlat sem támasztja alá az igényt. KGy elmondja, hogy nem csak a hangmesterek esetében oszlik meg a vélemény a jogosultságról, hanem például az operatőrök esetén is, több, nagy filmes hagyománnyal rendelkező országban (Franciaország, Spanyolország) az operatőrt nem ismerik el jogdíjas alkotótársnak, csupán technikai személyzetként kezelik őket. A magyar gyakorlat és hagyomány viszont kiemelkedően kezeli az operatőri tevékenységet, ezért is szerepel a mozgóképi alkotók között, a rendező mellett, még a Szerzői jogi törvény kommentárjában is, a példálózó felsorolásban is nevének nevezve.

A FilmJUS Küldöttgyűlése felkérte a FilmJUS menedzsmentet, hogy vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy az önkéntes közös jogkezelési körbe milyen módon lehet a hangmestereket bevonni és a következő KÜGYÜ-n tegyen erre javaslatot. Az ülésre értelemszerűen meghívtuk a hangmestereket képviselő Zányi Tamást és dr. Sólyom Ágneszt, akik ismételtelen elővezethették véleményüket, álláspontjukat.

Az Elnök előterjesztése 6 lehetséges alternatívát vázolt fel. A két nappal korábban tartott FilmJUS Vezetőségi ülés egyhangú szavazással a nevezett anyagban C1 pont alatt vázolt (elutasító) javaslat elfogadását javasolta a Küldöttgyűlésnek. A vita lezárultával, ahol láthatóan nem közeledtek az álláspontok, a Küldöttgyűlés jelenlévő 11 tagjából 10 igen és egy tartózkodás mellett hozott határozatában kimondta, hogy bár a hangmesterek tevékenységét nagyra értékeli a filmalkotások létrejötté során, az érintettek szerzői közös jogkezelését a jelenlegi jogi és szakmai helyzetben nem látja felvállalhatónak a FilmJUS keretében.

2018.

A FilmJUS 2017 évi költségvetési beszámoló vitája kapcsán a küldöttek által feltett, a bevételecsökkenést firtató kérdésekre KGy elmondta, hogy a társszervezeteknél kezdeményezte a néhány éve aláírt, az **üreshordozó típusokra vonatkozó audio-audiovizuális arány megváltoztatását**. Azzal érveltünk, hogy az elmúlt években az egyes üreshordozó típusok (HDD, pendrive, tabletben lévő memória) kapacitásának növekedése megkönnyítette az audiovizuális tartalom rögzítését és ilyen módon való használatát. A társ jogkezelők elvben egyetértettek a felvetéssel, de kérték, hogy adatokkal is támasszuk alá kérésünket. Az Artisjustól megkaptuk a GfK ezt felmérő, az előző 3 évre vonatkozó, a felhasználói szokásokat vizsgáló véleménykutatási adatait, és ennek fényében konkrét javaslatot tettünk az audio-audiovizuális arányok megváltoztatására. A próbaszámítások szerint ez egyértelműen a FilmJUS számára kedvező, bebizonyosodott, hogy évente növekszik az ÜH-n rögzített AV-tartalom, melyet komoly viták árán a többi kjk is elfogadott, és 2018. július 1-el az új megosztás lépett életbe. A megkötött szerződés szerint, 2019-től kezdődően minden évben, a GfK által szolgáltatott adatok alapján lehetővé válik az arányok módosítása.

Több éves vita után az **EU-parlament** 2018 szeptemberében, közel 200 szavazat-többséggel megszavazta az **új szerzői jogi irányelv** tervezetét. Az Európai Szerzői Jogi Közös Jogkezelők Szervezete (GESAC) közölte, az irányelv biztosíthatja azt, hogy az interneten elérhető filmek, zenék és más művek alkotói végre tisztességes bevételhez jussanak műveik felhasználásából.

Még több évet kell várni arra, hogy az irányelv bekerüljön az egyes nemzeti törvényekbe, de a folyamat elindult, ami bizakodásra ad okot. A direktíva kihirdetését követő 2 éven belül a tagországoknak saját szerzői jogi szabályozásába kell illeszteniük ezt az EU-direktívát. KGy beszámol arról, hogy a jogkezelő szervezetek megpróbálnak ez ügyben közös álláspontot kialakítani és közös javaslatot tenni a jogalkotóknak.

2019.

Március 21-én a FilmJUS Vezetőség és az FB kibővített ülést tartott, amelyen megvitatta az Egyesület rövid távra **befektethető pénzeszközei sorsát**. A jelenlévők egyhangúan arra a megállapodásra jutottak, hogy annak ellenére, hogy jelenleg, gyakorlatilag semmilyen hozam sem érhető el a lekötésekkel, a FilmJUS megmarad a konzervatív pénzügyi politikájánál és semmilyen kockázatos befektetést sem vállal.

A 2019 májusi KÜGYÜ-n KGy beszámolt az Igazságügyi Minisztérium által el nem fogadott, a **nyilvános előadásra vonatkozó jogdíjközleményről**. Minden év szeptemberéig az SZTNH felé, a FilmJUSnak be kell nyújtania a következő évre vonatkozó jogdíjközlemény-tervezeteit. Az SZTNH ezeket véleményezteti az érintett jelentősebb szervezetekkel, esetenként módosítási javaslatot tesz, majd maga is véleményezi és jóváhagyó, vagy elutasító javaslattal, döntésre felterjeszti az igazságügyi miniszternek. 2018-tól kezdődően a nyilvános előadásra vonatkozó jogdíjközleményt véleményező külső szervezetek közé felvették a Miniszterelnöki Kabinetirodát, akik, mint az utólag kiderült, elutasították hozzájárulásukat. Ezügyben telefonon személyesen megkeresett az SZTNH, majd az Igazságügyi Minisztérium illetékese, és kérték, hogy a FilmJUS vonja vissza előterjesztését, mondván, a hivatalos inflációs rátát ugyan nem haladja meg a tervezett tarifaemelés, az véleményük szerint inflációgerjesztő hatású. Lévén, hogy ez az érv nevetségesnek tűnt, a FilmJUS nem vonta vissza előterjesztését. Ezt követően több mint fél évig a Minisztériumtól sem az elfogadásról, sem az elutasításról nem kaptunk értesítést, ilyen esetben az előző évi tarifa marad érvényben. 2019 májusában a FilmJUS levelet írt az igazságügyi miniszternek és az illetékes államtitkárnak, érdeklődve a jogdíjközlemények sorsa után, e levelekre válasz nem érkezett.

III. AZ EGÉSZ BESZÁMOLÁSI IDŐSZAKRA KIHATÓ ESEMÉNYEK (2016-2019)

Alapszabály változása

2016. február elején, még a Választási Gyűlést megelőzően a Küldöttgyűlésnek módosítania kellett a FilmJUS Alapszabályát. A tagokhoz előzően eljuttatott Alapszabály-módosításnak alapvetően két oka volt. Egyrészt 2016 március 15-ig minden civil szervezetnek az új Ptk.-hoz igazítva módosítania kell alapszabályát, másrészt ez év közepéig a törvényhozásnak az EU-direktívának megfelelően módosítania kellett a Szerzői jogi törvény közös jogkezelésre vonatkozó részét, ami értelemszerűen kihatással lesz a jogkezelő szervezetek működésére is. Az EU-direktíva és a hazai jogszabály előkészített változatának ismeretében a javasolt módosításokkal elébe kívántunk menni a kötelezően megteendő változásoknak remélve, hogy a később beterjesztett törvénymódosítás elfogadása esetén nem kell ismételtlen hozzájárulni az Alapszabályhoz.

A vitát követően a küldöttek egyhangúan elfogadták az új Alapszabályt.

A 2018 májusában megtartott Küldöttgyűlés ismét módosította az Alapszabályt. Alapvetően ezt is a jogszabályi változások kényszerítették ki.

A tervezet változtatni kívánt a tagdíjfizetés rendjén. A tagok által be nem fizetett tagdíjak könyvelésben történő kezelése, a követelések közötti feltüntetése (amelyet egy új törvénycikkely ír elő), felesleges mértékben megnehezíti annak kezelését, ezért javasoltuk a tagdíjfizetés megszüntetését. (16. pont törlése). Rózsa János ellenvéleményét fejezte ki, szerinte a FilmJUS-hoz való tartozást erősíti a tagdíjfizetés. Többen megjegyzik, hogy az igazi együtt-tartozást az jelentené, ha a jogdíjra jogosult tagok önkéntes felajánlásokat tennének a Filmjus Alapítványon keresztül a rászoruló kollégáinknak.

Több további változtatást is az időközben módosult jogszabályokban újonnan előírt rendelkezések beillesztése miatt kell megtennünk. A nem megfelelő számban megjelenő meghívott tagok, küldöttek miatti megismételt Küldöttgyűlést csak minimum 3 nap elteltével lehet ismételtlen összehívni. (31.14.)

A harmadik változtatást az ugyancsak a törvény által kötelezően lehetővé tett, meghatalmazott útján történő részvétel alapszabályba rögzítése kívánja meg (30.4.).

A negyedik módosítást a Vezetőség egyetértésével az Elnök szóban terjeszti elő, Eszerint a FilmJUS tagjai közé felvehetők az államilag akkreditált mozgóképi alkotói, felsőoktatási képzésben részt vevő hallgatók.

A jelenlévők elfogadták az Alapszabály módosításokat.

Felosztási Szabályzat módosításai

A FilmJUS Felosztási Szabályzatát az elmúlt ciklusban a Küldöttgyűlés több alkalommal módosította (a FilmJUS valamennyi, időközben módosított Felosztási Szabályzata megtalálható az Egyesület honlapján, az archívumban).

2017 májusában a szabályzatban csak kisebb, pontosító, értelmező módosítás történt.

A KÜGYÜ a 2017. szeptemberi ülésen módosította az operatőrökre vonatkozó felosztási módszert. A jogi osztály megvizsgálta, hogy hány külföldi társszervezetnél kezelik az operatőrök jogdíjait. Kiderült, hogy a 2016-os év adatait vizsgálva a kábelTV-jogdíjak felosztását tekintve csak a filmek 40,4%-ának operatőrei kapnak jogdíjat, ez az arány az üres hordozók esetén még kirívóbb, ott csak a filmek 33,1%-nak operatőrei részesülnek jogdíjban.

Ebből következik, hogy a maradék, az operatőrökre felosztott jogdíj a FilmJUS-nál marad és csupán az elévülés után kerül vissza jogdíjként a +4-ik évben.

A tervezett Felosztási Szabályzat módosítása azt célozza, hogy az operatőri jogdíjakat csupán azon országokra osszuk fel, ahol létezik operatőri közös jogkezelés, hasonlóan mint azt a díszlet- és jelmeztervezők esetén is tesszük. A felszabaduló jogdíj-összeget, az eddigi rendező-operatőr-tervező arányokat figyelembe véve az adott jogdíjévből osszuk fel. Ezáltal több mint 10%-al növelhető az egy percre eső jogdíj mértéke.

A Felosztási Szabályzat másik változtatását az indokolta, hogy ugyan a FilmJUS Alapszabálya tartalmazza a filmalkotás definícióját, de valamilyen okból ez nem került át a Felosztási Szabályzatba. Ezt tartalmazza a tervezet 2.1.a bekezdése. Molnár György egy további pontosítást javasolt, miszerint a felsorolásba a televíziós játékfilm megnevezés is kerüljön be.

A 2017 decemberi Küldöttgyűlésen KGy tett javaslatot a Felosztási Szabályzat módosítására. A FilmJUS-nak másfél év alatt sem sikerült rávennie a kereskedelmi televíziókat a szerzői jogi törvényben előírt adatszolgáltatásra. Elérkeztünk ahhoz a pillanathoz, amikor jogi útra kell terelnünk az ügyet, ehhez a TV2-t választottuk, ők voltak az eddig legkevésbé együttműködők.

Nyomatékosítandó a törvényi adatszolgáltatásra vonatkozó előírásokat, ezeket a Felosztási Szabályzatunkban is megfogalmaztuk.

A KÜGYÜ 2018 decemberében is tárgyalta a FilmJUS Felosztási szabályzat módosítását. A tagoknak előzetesen kiküldött, korrektúrával olvasható módosítás egyetlen célja, hogy az eddig használt négy különböző tartalékkeretet eggyé olvasszuk, ezáltal áttekinthetőbbé és egyszerűbbé válik a tartalékalapból kifizetett jogdíjak kezelése és könyvelése. A javaslattal a jelenlévők egyet értettek.

A KÜGYÜ 2019 novemberében tárgyalta a FilmJUS Felosztási szabályzat módosítását. A tagoknak előzetesen kiküldött, korrektúrával olvasható módosítás alapvetően a jogdíjak kifizetésének módszerét egységesíti. Egyre több olyan jogosult számára fizetünk jogdíjat, aki külföldre költözik, vagy ott veszi fel a jogdíját, a Felosztási Szabályzat módosítása ezt szabályozza. A tervezett Szabályzat hangsúlyosan rögzíti a hibás jogdíjfelvétel (téves adatszolgáltatásból származó, vagy jogosulatlanul átvett összegek) következményeit is.

Adatszolgáltatás kikényszerítése

A FilmJUS az új Kjkt tv. hatálybalépése (2016. június 27.) óta eltelt több éven át próbálta rávenni az érintett kereskedelmi TV-eket a törvény által előírt adatszolgáltatásra, sikertelenül. A menedzsment elhatározta, hogy bírósági úton szerez érvényt a törvényi rendelkezésnek. A FilmJUS megbízta dr. Kricsfalvi Anitát az ügyek vitelére.

A TV2-vel folytatott több mint másfél éves meddő levelezés és több tárgyalás után 2017 végén döntöttünk az adatszolgáltatási ügy peres úton való megoldására. A bíróság 2018. januárban hiánypótlást kért, majd ezt követően 2018. június 22-re tárgyalást tűzött ki. A kitűzött határidő előtt néhány nappal a TV2 közölte, hogy elfogadja az adatszolgáltatásra vonatkozó szerződéstervezetünket, így a tárgyaláson közös akarattal a per szüneteltetése mellett döntöttünk, közben még aznap alá is írtuk a szerződést. Hat hónap elteltével a per, tárgyalás és döntés nélkül megszűnt.

Az RTL Klub a tárgyalások kezdetén együttműködőnek tűnt, viszont az idő múltával láthatóvá vált, hogy minden eszközzel ki akar bújni adatszolgáltatási kötelezettsége alól. Legfőbb érve volt, hogy nem rendelkezik az általunk kért adatokkal. Az általuk küldött próba-fájlok erősen hiányosak voltak, sőt a csatorna által gyártott művekre vonatkozóan gyakorlatilag nem adtak adatot. Az időhúzást 2019 márciusában egy utolsó ügyvédi felszólítással zártuk és ezt követően benyújtottuk a keresetet.

(A 2020 január 10-én megtartott tárgyaláson, első fokon a bíróság kötelezte az RTL Klub-ot az adatszolgáltatásra az általa meghatározott adatkörre vonatkozóan.)

Információtechnológiai fejlesztések

A FilmJUS az előző ciklusban kezdte el kiépíteni azt az informatikai rendszert, amelyet olyan rugalmasnak szánt, hogy a folyamatosan változó felügyeleti szabályozást is képes követni. A tervezés és a megfogalmazott célkitűzés logikája szerint minden adatot elemi szinten kell tárolni, így lehetővé válik, hogy a később elkészülő egyedi lekérdezések alapján bármilyen újabb és újabb adatkimutatás is létrehozhatóvá válik.

Az elmúlt 5 év, amióta az új rendszert alkalmazzuk, igazolta elvárásainkat. Ma már képesek vagyunk a különböző hivatalosságok által elvárt, egymástól akár logikájában is különböző kimutatások és adatszolgáltatások elkészítésére, anélkül, hogy újabb adatbázisokat kéne létrehozni, elegendő egy-egy újabb leválogatás elkészítése. Ez természetesen évente újabb rész-fejlesztéseket igényel, de a rendszer koherens marad.

A szinkronírók és szinkronrendezők részére történő jogdíj megállapítás legnagyobb problémája a valós adatokhoz való hozzáférés nehézsége. A szinkront gyártó cégek általában nem archiválják az elkészült művek adatait, a legtöbb esetben csak az érintett személyek közlésére, vagy a filmek végén lévő információk (ha a televíziók nem keverik le azokat) állnak rendelkezésre. Ugyan létezik két interneten hozzáférhető, a szinkronizált filmekre vonatkozó adatbázis, de ezek ebben a formában csak részben használhatók, leginkább csak a mozikban forgalmazott filmekre vonatkozóan tartalmaznak adatokat. A FilmJUS egy saját céljaira kifejlesztett, az érintett monitorozott csatornákon vetített szinkronizált filmek adatait tartalmazó adatbázist kívánt létrehozni, amely az interneten át, interaktív módon is hozzáférhető, azaz az érintett szerzők egyrészt megtekinthetik az általuk készített szinkronokat, másrészt beírhatják magukat azokra a helyekre, ahol még nem szerepel szerző, harmadrészt felfedezhetik az esetleges hibás adatokat. Ezzel a módszerrel megoldható az esetlegesen több verzióban elkészült szinkronok kezelése is, ami mindeddig majdhogynem megoldhatatlannak tűnt.

2017-ben elkészült az az **interaktív szinkron adatbázis**, amelyet a szinkronírók és szinkronrendezők adatainak interaktív bevitelére szántunk (az alkotók maguk is beléphetnek az adatbázis webfelületére és beírhatják saját alkotásaikat), amelyik esetünkben egyrészt kiváltja a papír alapú műbejelentőket, másrészt módot adnak arra, hogy az alkotók szembesüljenek az esetleges hibás adatbevitellel és azt a FilmJUS munkatársainak segítségével korrigálják.

Az adatbázis szerkeszthető verziójához a publikálás első hetében 54 szinkroníró, ill. rendező kért és kapott jelszavas hozzáférést és ezen időszak alatt majd 10.000 beírás/javítás történt a rendszerben.

Az interaktív adatbázis publikálását követően Lőrincz Ágnes, a szinkron-szekció vezetője elmondta, hogy a szakmai visszajelzések nagyon jók, az alkotók örömmel vették az adatbázis elkészültét.

2019 végéig 209.000 bejegyzés került be az adatbázisba, 244 szinkronszerző szerzett hozzáférést az interaktív adatbázishoz, akik több-kevesebb rendszerességgel töltenek fel adatokat.

Az elmúlt néhány évben szükségessé vált egy **elektronikus iratarchiváló rendszer** bevezetése. Olyan mértékű, a jogdíjkifizetésekkel kapcsolatos irat keletkezett, hogy azokat az eddig használt fém tároló szekrényekben már nem lehet elhelyezni. Különben is a modern irodák már sok-sok(tíz) éve használják az irattárolás elektronikus módszerét.

Ugyancsak a meglévő adatbázisunkra alapozva készült el az **elektronikus levelező rendszerünk** is.

A 2018-as jogdíjfelosztás nyomán keletkezett jogdíjértesítőket mindazok számára, akik visszaigazolták, hogy elektronikus úton is tudják fogadni küldeményünket (validálták elektronikus postacímüket), e-mail-ben küldtük ki értesítőinket. Így mintegy 1700 jogdíjértesítőt már nem kellett kinyomtatnunk és postai úton megküldenünk, csak a maradék kb. 700 címre kellett postáznunk a papír alapú értesítőt.

M3 csatorna, kódolt csatornák

A FilmJUS-nak az MTVA-val kötött szerződése szerint a 2014-es jogdíjévtől kezdődően az MTVA nyilatkozik, hogy mennyi árbevétele van az M3 kódolt csatorna működtetéséből, és ennek a 10%-t átutalja a FilmJUS-nak, két részletben. Ezt az összeget a FilmJUS, hasonlóan a free to air csatornák után keletkezett jogdíjakhoz, felosztja, az eredményről kiértésíti az érintett jogosultakat, majd kifizeti azt.

Sajnálatos, de 2019. április végével az MTVA megszüntette az M3 csatorna sugárzását és annak tartalmát a <https://archivum.mtva.hu/m3> internetes elérésen teszi hozzáférhetővé. A FilmJUS tárgyalásokat kezdeményezett a jogosult szerzőknek az új médium után járó jogdíjakról, mindeközben eredménytelenül. Az MTVA által felajánlott átánydíj összege nem volt elfogadható, ez a valamikori M3 kódolt csatorna sugárzása után keletkezett jogdíjnak csupán töredéke lett volna.

Az MTVA-val folytatott tárgyalások alapján viszont az M3-on április 30-ig sugárzott művek után értelemszerűen kifizetik a jogdíjat, ez meg is történt, a befolyt összeget felosztottuk a 2019 első 4 hónapjában sugárzott művekre és azt kifizettük a jogosult szerzőknek.

Természetesen a 2019 júniusa utáni internetes közzététel műsoradatait továbbra is bekérjük és rögzítjük, és a remélt megegyezés után a befolyt összeget felosztjuk és kifizetjük az érintetteknek.

Ami általában a kódolt csatornák után beszédhető jogdíjat illeti, az előző évekhez képest nem történt változás, sajnálatosan megállapítható, hogy a jelenlegi törvényi háttér nem teszi lehetővé a kódolt csatornákon való sugárzás utáni jogdíjérvényesítést. Továbbmenve, az esedékes Szerzői Jogi Törvény módosításának tervezete sem tartalmaz erre vonatkozó lehetőségeket, arra való hivatkozással, hogy az EU-direktíva sem támogatja a kódolt csatornák után szedhető jogdíjkiadás lehetőségét.

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

Az évek óta folyó Digitalfilm-ügy kapcsán két esemény történt, egyrészt a SzTNH elutasította a FilmJUS ügyfél-státusz kérelmét, másrészt megszületett az SzTNH végzése a Digitalfilm akkreditációs kérelmére. A FilmJUS sérelmezte a fent említett elutasítást, ezért jogorvoslatra a bírósághoz fordult. A Digitalfilm akkreditációs kérelem tartalmára vonatkozóan nem kaptunk hivatalos tájékoztatót, informális csatornákon viszont megtudtuk, hogy azt az SzTNH elutasította.

A Fővárosi Bíróság 2018 elején helyt adott a FilmJUS kérelmének, így hivatalosan is ügyféli jogaink keletkeztek a Digitalfilm 2015-ben indított akkreditációs eljárásában.

A Digitalfilm tudomásunk szerint szintén bírósági felülvizsgálatot kért, ahol kérelmét elutasították. Rendkívüli jogorvoslatról nem tudunk.

Ezt követően a Digitalfilm 2019-ben újabb kérelemmel fordult az SzTNH-hoz, aminek a Hivatal eleget is tett. Ennek alapján jelenleg a Digitalfilm közös jogkezelő szervezet, amely jogosult "Lineáris audiovizuális médiaszolgáltatásban foglalt filmalkotások közvetítése" esetén jogdíjat kezelni. Azonban ezt a tevékenységet - a FilmJUS-al ellentétben - NEM kiterjesztett jelleggel és NEM reprezentatív jogkezelőként végzi, tehát nem mindenki részére, gyakorlatilag csak megbízásos alapon.

A Hivatal úgy tájékoztatott bennünket, hogy ilyen kérelem esetén nem vizsgálhat olyan tartalmi kérdéseket, ami alapján elutasította előző kérelmüket. Egyelőre se honlapja nincs, se jogdíjközleménye, amiből kiderülne, hogy tulajdonképpen milyen felhasználások után, kitől akar jogdíjat beszélni és mennyit.

MTVA – FilmJUS kapcsolatok

2018-ban az MTVA kezdeményezésére tárgyalást folytattunk az illetékesekkel. A tárgyalásokat megelőző időszakban, mindkét fél részéről számos probléma merült fel, alapvetően az adatszolgáltatásokkal kapcsolatban. Az MTVA több alkalommal adatszolgáltatásában más, az előzőekben egyeztetett és a FilmJUS által elfogadott, általában az eredetitől magasabb jogdíjat jelentő kategóriába sorolt át egyes műveket. A FilmJUS ez ügyben leszögezte, hogy ennek csupán egy lehetséges módja van, az érintett alkotó(k) ezirányú kérelmet nyújtanak be a Műbizottmálynak. Vita alakult ki az idézésekkel kapcsolatban is, a FilmJUS ragaszkodott a törvényben előírtakhoz. Ugyanez vonatkozik az egyes magazinműsorokban szerepeltetett műrészletekre is, melyek újabban az MTVA szerint idézések, azaz attól, hogy egy jogosult mű, vagy műrész korábban megjelent egy másik – a FilmJUS besorolása szerint „0-s” súlyozású magazinban, ezáltal nem veszti el szerzői jogdíj jogosultságát.

Az MTVA felvetette, hogy támogatna egy olyan jogdíjközlemény-kiegészítést, amely szabályozná az MTVA-s alkotások catch-up (leegyszerűsítve: időben elcsúsztatott visszanezési lehetőség a set-top-box-on keresztül) jogainak engedélyezését. A FilmJUS ennek megfelelően módosította on-demand jogdíjközleményét, amely 2019-től már tartalmazza a catch-up engedélyezés lehetőségét és tarifáit.

Az MTVA-ban történt személyi változások nyomán úgy tűnik a catch-up jogok engedélyezése lekerült a napirendről. Miután az MTVA tulajdonában lévő művek nagy részénél a kábelszolgáltatók lehetővé teszik az időben elcsúsztatott visszanezést (catch-up), de arra – úgy tűnik – nem kértek engedélyt a jogtulajdonostól, így az jogosulatlan felhasználásnak minősül. Javasoltuk az MTVA-nak, hogy lépjen fel e jogsértés ellen, sőt a FilmJUS támogatását ajánlottuk egy MTVA-FilmJUS-kábelszolgáltató szerződés létrehozatalában, Mindeddig semmi sem történt.

A FilmJUS nehezményezte, hogy az elmúlt 5 évben az MTVA nem adott adatszolgáltatást a saját gyártású művek utáni nagyjogos fizetési kötelezettségeivel kapcsolatban, és ígérte, hogy erre vonatkozó listát küld az MTVA-nak. Egy adott évre vonatkozóan (2017) a FilmJUS elkészítette a listát, azt megküldte az MTVA-nak de érdemi válasz e beszámoló elkészültéig nem érkezett.

Az MTVA javaslatot tett a felosztási szabályzat módosítására, kértük, hogy erre vonatkozó írásbeli javaslatot nyújtson be, mivel a FilmJUS felosztási szabályzatát csak a Küldöttgyűlés módosíthatja. Ilyen megkeresés a FilmJUS-hoz nem érkezett

A fenti, továbbá az M3 csatorna megszűnése körüli problémák megoldására, ezt követően még két alkalommal tárgyaltunk, mindenre kiterjedő végleges megállapodás nem született.

A FilmJUS csatlakozása nemzetközi szervezetekhez és adatbázisokhoz

A FilmJUS több, szakosított nemzetközi szervezet tagja.

Ezek közül is a **CISAC** (Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs; International Confederation of Authors and Composers Societies) a legszámtöbb. 1926-ban alapították Párizsban, jelenlegi elnöke Jean Michel Jarre. A legnagyobb közös jogkezelőket tömörítő és képviselő szervezet. Minden kontinensen van tagszervezete, a tagszervezetek működésének támogatása és egységesítése a célja, közös szabályrendszereken keresztül. 120 országból mintegy 230 tagszervezete van. A FilmJUS 2010 óta tagja.

A **FERA** (Federation of European Film Directors) 1980-ban jött létre. 37 rendezőket képviselő szervezetet egyesít 29 országból, ez közel 20.000 európai rendező képviselését jelenti.

A FilmJUS 2009-től kezdve pártoló tagja a szervezetnek.

SAA (Société des Auteurs Audiovisuels) - Audiovizuális Alkotók Egyesülete

Az audiovizuális alkotókat képviselő közös jogkezelő szervezetek alapították azzal a céllal, hogy biztosítsa az alkotók jogdíjhoz való jogait, valamint kezdeményező szerepet töltsön be az alkotók vagyoni és művészeti érdekei érvényesítése terén Európában.

2011 áprilisától állunk velük kapcsolatban.

Az elmúlt évtizedben több nemzetközi adatbázist hoztak létre egyrészt a kész audiovizuális művek egyértelmű azonosítása, másrészt az alkotók egységes kataszterének létrehozása céljából.

A FilmJUS több ilyen adatbázisba küld adatot, valamint használja az ennek fejében rendelkezésre álló adatbázist. Folyamatosan szolgáltatunk adatot az **IDA** (International Documentation on Audio-visual works = Nemzetközi Audiovizuális Művek adatbázisa) nevű rendszernek. Célja, hogy az adatbázisba kerülő művek egyedi azonosítót kapnak így a más országokbeli jogkezelők ennek alapján egyértelműen azonosítani tudják az egyes műveket. Ez nagyban segítheti a nemzetközi jogérvényesítést.

A FilmJUS évente egyszer, a jogdíjfelosztás után küld adatokat, ugyanakkor folyamatos hozzáférése van a nemzetközi rendszerhez.

Az IDA rendszerhez kapcsolódik az **IPI** (Interested Party Information system), amelyik az IDA rendszerben lévő művek alkotóinak adatbázisa. A CISAC erősen szorgalmazza, hogy valamennyi közös jogkezelő szervezet működjön együtt a nevezett két adatbázissal, megkönnyítendő a művek és a szerzők beazonosítását, javítva ezáltal a szervezetek közti jogdíjfelosztás hatékonyságát, találati pontosságát.

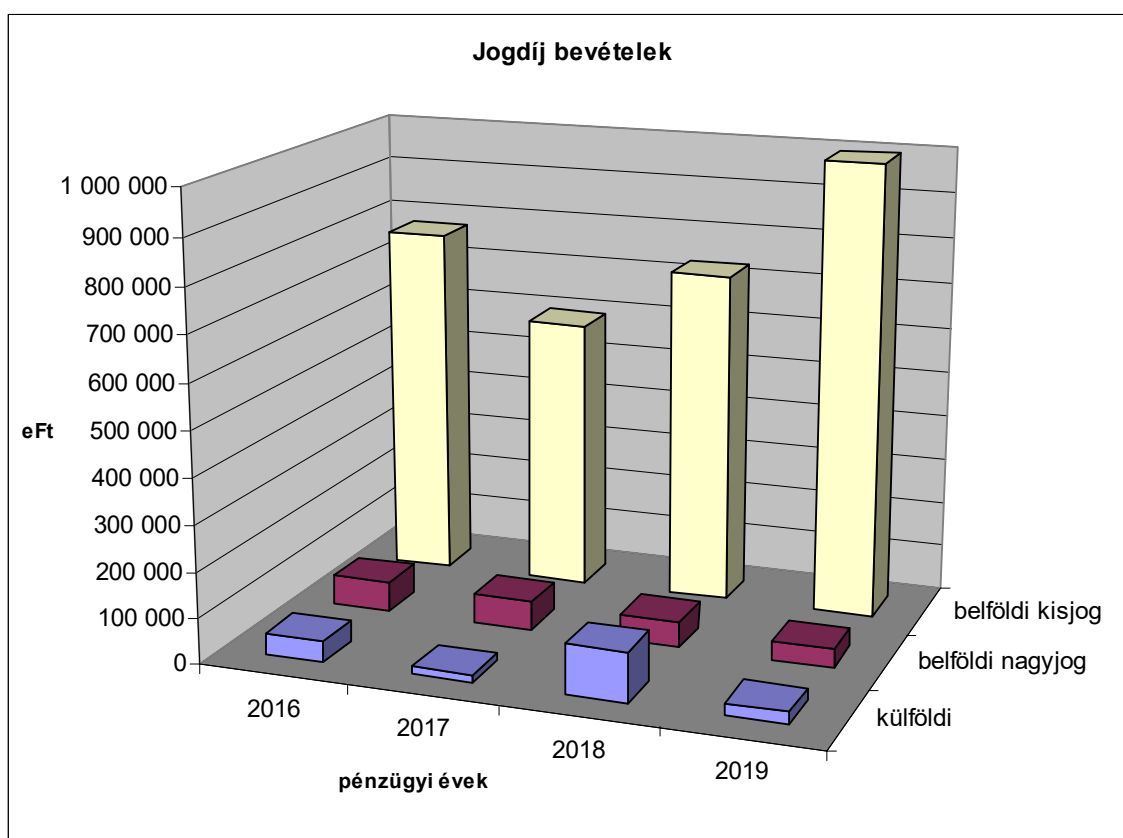
Pénzügyi adatok

Előre kell bocsájtani, hogy a FilmJUS éves beszámolóí, mérlegei, azok kiegészítő mellékletei, továbbá a Felügyelő bizottság jelentései publikusak, azok megtekinthetők a FilmJUS honlapján

A FilmJUS éves pénzügyi terveit meglehetősen nehéz elkészíteni. A fenntartásra szánt kiadások meglehetősen pontossággal tervezhetők, ugyanakkor a jogdíjbevételek és jogdíjkifizetések mértéke nehezen prognosztizálható, nagymértékben a FilmJUS-on kívülálló okok befolyásolják.

A belföldi kisjogdíj, ezen belül az üreshordozó jogdíj bevételek csökkenése 2017-ben megállt, a fentebb már említett felhasználói szokások változása (a folyamatosan növekvő tárhelykapacitások által lehetővé tett video-tartalom növekedése) következtében, illetve, hogy az új audio-audiovizuális felosztási arányokat sikerült érvényesíteni a többi érintett jogkezelőnél.

Az alábbi diagram jól példázza a fenti állítást.

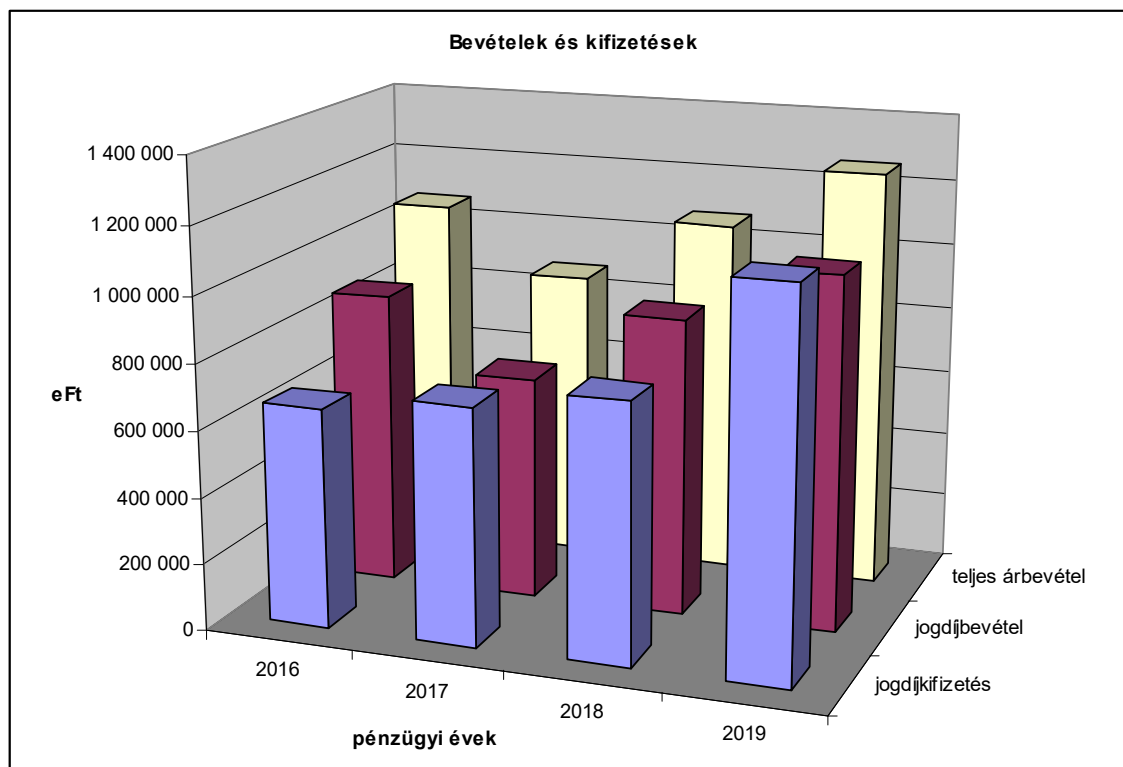
A diagram azt is jól szemlélteti, hogy a jogdíjbevételek nagy részét az ún. kisjogok (üres hordozó és kábelTV jogdíjak) teszik ki, hozzájuk képest nagyságrenddel kisebb az ún. nagyjogok (ú.m.: ↪ Filmalkotások sugárzással, vezeték útján vagy más hasonló eszközzel vagy módon történő nyilvánossághoz közvetítése ↪ Filmalkotások egyes nyilvános előadással történő felhasználása ↪ Filmalkotások analóg vagy digitális hordozón (videoCD, CD-R, DVD, BluRay) többszörözött példányonkénti terjesztése ↪ Filmalkotások nyilvánosság számára lehívással ("on-demand") hozzáférhetővé tétele, valamint a 2019 májusáig kódolt csatornaként sugárzott M3) után befolyó jogdíjak és a külföldről érkező jogdíjak mértéke.

A kötelező közös jogkezelés keretében beszedett jogdíjak (ezek az ún. kisjogok) éves bevételének nagysága (amelyet az Artisjus szed be és a törvényben rögzített arányokban oszt szét az egyes jogosulti körök között) erősen függ a jogdíjfizetésre kötelezettek fizetési hajlandóságától, a beszedés hatékonyságától, a beszedés időpontjától, és nem utolsósorban a jogdíjakat terhelő állami elvonások mértékétől. (Az Szjt. 2013-as év végi módosítása alkalmával egyéni képviselői indítvánnyal egy olyan törvényi rendelkezést fogadtak el, ami szerint az üres hordozó és reprográfiai jogdíjakból 25%-ot már az Artisjushoz kötelezően elvonnak és azt az NKA-nak utalják, kulturális célú felhasználásra a jogosultak bármilyen beleszólási lehetősége nélkül. Csak példaként, 2017-ben, amikor a FilmJUS kisjogdíj bevétele az elmúlt ciklusban a legalacsonyabb volt, a FilmJUS által képviselt szerzőktől államilag elvont díjösszeg csak ebben az évben meghaladta a 150 millió forintot.)

A jogdíjbevételek mellett a FilmJUS-nak egyéb forrásból is származnak bevételei, ezek közül a legszámontevőbb a kamatbevétel. 2011-ben, amikor a FilmJUS feltökésítette az általa alapított két alapítványt és az átadott összeget 10 évre lekötötte, egyidőben a saját maga rendelkezésére álló pénzüsszegek nagyobb részét is lekötötte, az akkori viszonyok között is számontevő kamattal. Ez utólag nagyon hasznos lépésnek bizonyult, hiszen a lekötött összeg akkori, 10 évre megállapított kamata ma már lényegesen meghaladja a ma elérhető kamat mértékét.

Sajnálatos tény, hogy 2020. december végén lejár a fent említett kamat-szerződés, jelen pillanatban nem látszik valószínűnek, hogy hasonló konstrukciójú kamatszerződés lehetne kötni bármelyik bankkal.

Az alábbi diagramon jól látható a FilmJUS évenkénti teljes árbevételének és a jogdíjbevételeknek az aránya, továbbá az egyes években kifizetett jogdíjösszegek nagysága.

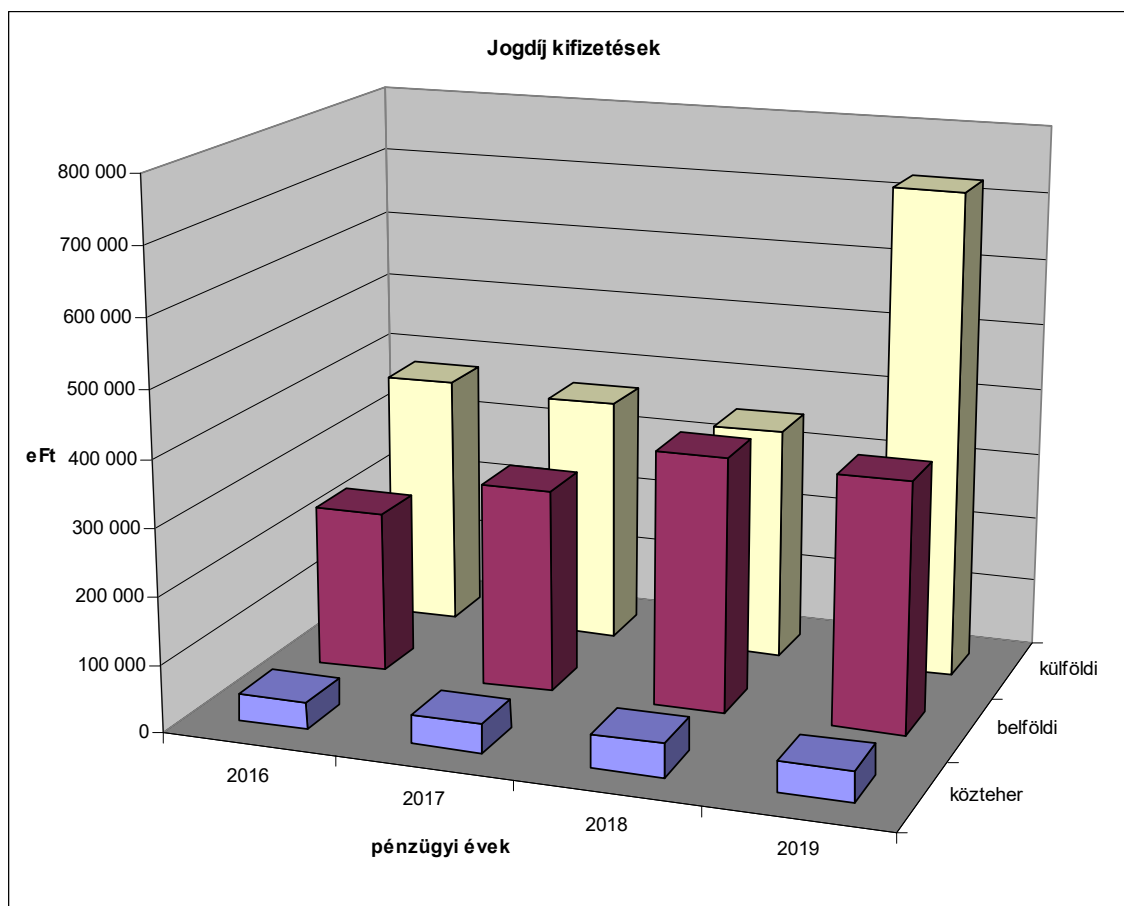

Az ábrából látható, hogy a vizsgált évek közül két esetben (2017 és 2019) a jogdíjkifizetés összege meghaladja a jogdíjbevétel nagyságát.

Ennek két oka is van, egyrészt a jogdíjkifizetések (leginkább a külföldi jogosultak irányában) áthúzódnak a következő évekre, amikor is a kumulálódó jogdíjakat egy összegben fizetjük ki az érintett külföldi jogkezelőknek, másrészt az egyes jogdíjvekre felosztásra kerülő jogdíjakhoz hozzáadjuk az ún. elévült jogdíjakat és az előző évben realizált kamat jogosulti körre eső arányos részeit is.

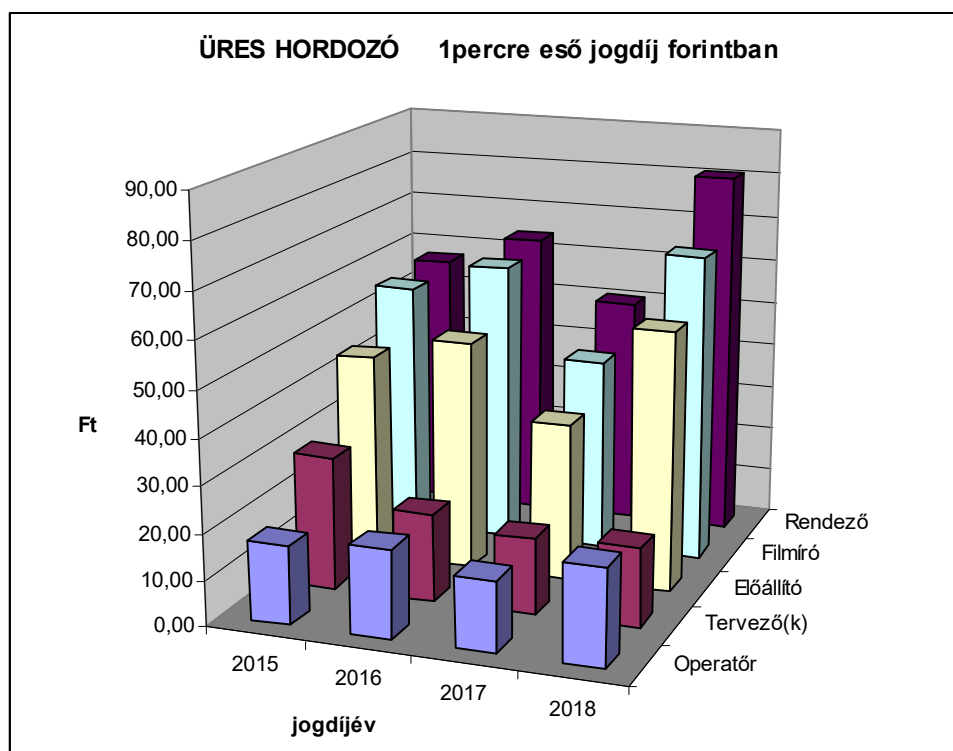
Magyarázatként, elévültté nyilvánul az a jogdíj, amely jogosultját 3 éven át nem találjuk, vagy, mert a személy nevét sem tudjuk, vagy, mert nem ismerjük az elérhetőségét. Megjegyzem ezek legnagyobb részt külföldi jogosultak, leginkább olyan országokból, ahol nem létezik közös jogkezelő szervezet, így nincs, akivel kölcsönösségi szerződést lehetne kötni (lásd a beszámoló végén a FilmJUS külföldi, szerződéses partnereit).

A jogdíjkifizetések diagramon látható a belföldi és a külföldi jogosultaknak járó, kifizetett jogdíjak aránya, továbbá azon közterhek mértéke, amelyet a FilmJUS a belföldi magánszemély jogosultak után az államnak befizet.

Az egyes jogdíjévek szerinti felosztások jellemző adata az 1 percre eső jogdíjak mértéke. Ezek nagysága függ az adott jogdíjévre beszedett jogdíjak, valamint a hozzáadott elévült jogdíjak és kamat-bevételek összegétől (ez az ún. felosztható jogdíj), az abban a jogdíjévben, a monitorozott csatornákon futó, jogosult művek hosszától és értelemszerűen az adott műveknek (a felosztási szabályzatban meghatározott) súlyozásától. Minél több a felosztható jogdíj, annál nagyobb az 1 percre eső jogdíj és minél több jogosult művet sugároztak az adott évben, annál kevesebb az 1 percre eső jogdíj mértéke. Itt kell megjegyezni, hogy a FilmJUS az NMHH (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság) által országosnak minősített, nem kódolt csatornákat monitorozza.

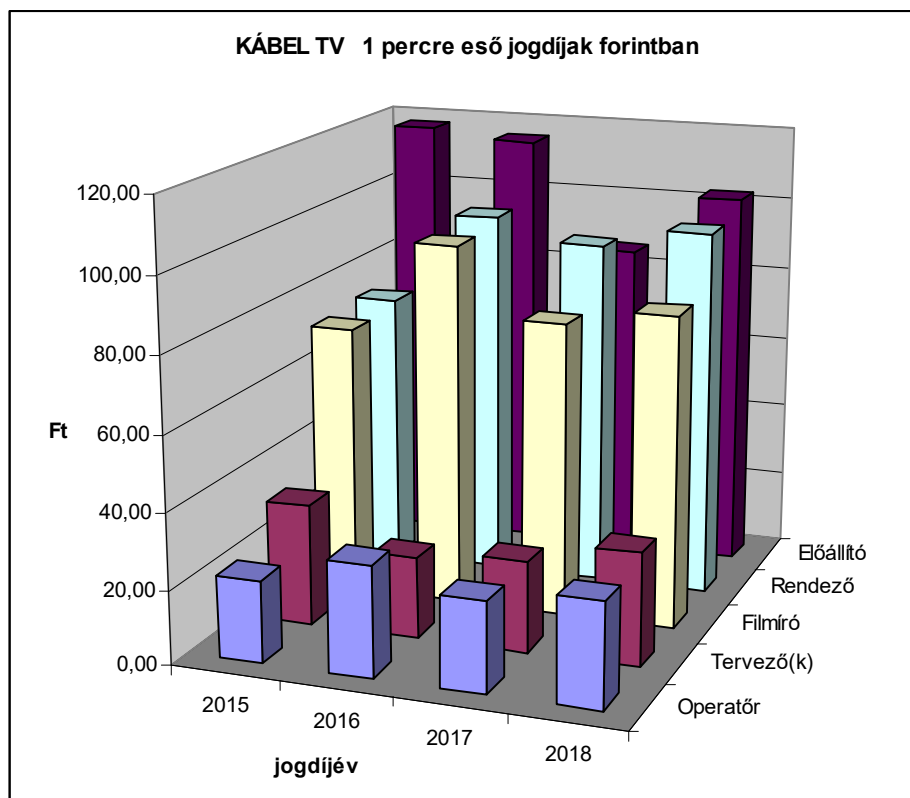
Az alábbi táblázatok, és azok diagramjai mutatják az egyes jogdíjévekre vonatkozó jogdíjfelosztások által számított, 1 percre eső jogdíjakat (ez értelemszerűen a 100% súlyozású művekre vonatkozik).

forintban

	2015	2016	2017	2018
Operatőr	17,04	19,05	15,36	21,01
Tervező(k)	28,99	19,10	16,43	17,33
Előállító	45,02	50,33	34,32	56,61
Filmíró	55,41	61,94	42,24	67,60
Rendező	57,06	63,79	50,50	80,82

Tervezők alatt a díszlet és jelmeztervezők értendők, a köztük lévő jogdíj megosztás 50-50%.

	2015	2016	2017	2018
Operatőr	22,04	29,66	24,02	27,82
Tervező(k)	32,54	21,86	24,25	30,30
Filmíró	72,32	97,32	79,08	83,65
Rendező	73,78	99,29	93,54	98,94
Előállító	117,76	115,14	86,09	102,77

Megjegyzés:

Az Agicoa-val történt konfliktus lezárását követően az előállítóknak járó kábelTV-jogdíjak, szerződésben rögzített arányban megoszlanak a külföldi és a belföldi eredetű művek előállítói között, majd a külföldieknek járó jogdíjösszeget az Artisjus közvetlenül az Agicoa-nak utalja. A megosztási arány a szerződés megkötésének évében 50-50% volt, ez 2015-re fokozatosan 40-60%-ra módosult az Agicoa javára.

Eszerint a 2010-es jogdíjévtől kezdődően a FilmJUS csak a belföldi eredetű művek előállítóinak végez közvetlen kábelTV-jogdíj felosztást és jogdíjkifizetést. Ugyancsak a fent említett megállapodás alapján az Agicoa viszont átutalja a FilmJUS-nak a külföldön vetített magyar filmek előállítóinak járó jogdíjakat, amelyet a FilmJUS fizet ki az érintetteknek.

A FilmJUS tagjai

A FilmJUS-nak 2019 végén **2283** természetes személy és **162** filmgyártó cég tagja volt.

A jogosultak közül 1364 személy rendezőként, 772 személy operatőrként, 1443 személy filmíróként, 229 személy szinkron-íróként, 90 személy szinkronrendezőként, 117 személy tervezőként (díszlet-és/vagy jelmeztervező), továbbá 158 jogutódként szerepel az adatbázisunkban.

Értelemszerűen egy-egy alkotó többféle minőségben is szerepelhet.

Elhunytak

Az alábbi, szomorú névsor tartalmazza azon volt FilmJUS-tagok nevét, akik 2016 óta távoztak az élők sorából. Emléküket megőrizzük.

Abonyi Antal, B. Farkas Tamás, Baán Szilvia, Barcs Sándor, Bélafalvy Balázs, Bilicsi Erzsébet, Borzi Istvánné, Cseh András, Csontos János, Danguly Zsolt, Dobos Éva, Dobozy Zsuzsanna, Fésűs Éva, Galambos Szilveszter, György István, Hámos Veronika, Havas Péter, Herold Ágnes, Horváth Ádám, Jánosi Antal, Kamondi Zoltán, Kaponya Judit Mária, Kátai Balázs, Keleti Ágnes, Kis Klára, Kiss Róbert, Kléner György, Kósa Ferenc, Kovács András, Kovács Béla, Kovács Györgyné, Kovács Kati, Körtési Béla, Láng András, Légrádi Gábor, Litauszki János dr., Lukin Sándor, M. Szabó Imre, Makk Károly, Makkos Szilárd, Mata János, Mestyán Tiborné, Mezei Istvánné, Molnár Miklós, Nagy György fk.író, Nemescsói Tamás, Pelley István, Pertics Gábor Balázs, Rigó Béla, Róbert László, Rozsnyai Margit, Sára Sándor, Szabó Emese, Szalai Anett, Szalay Z. László, Szász Péterné, Szekér András, Szucsicsné Földi Anna, Tarbay Ede, Tasnádi Márton, Tokaji Zoltán, Tóth János, Ujvári László ifj., Vass Éva, Vészi Ágnes, Zabo Gabor rend., Zala Kálmán, Zalányi Ferenc, Zöldi István

Külföldi jogkezelők és a velük kötött kölcsönösségi szerződések kiterjedése

(2019. december 31-i állapot)

ARGENTORES (**Argentína**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DAC (**Argentína**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 ASDACS (**Ausztrália**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 AWGACS (**Ausztrália**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 Screenrights (**Ausztrália**; előállítók üreshordozó jogdíjai),
 VDFS (**Ausztria**; rendezők, operatőrök, és tervezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 LITERAR-MECHANA (**Ausztria**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 AAS (**Azerbajdzsán**; rendezők, operatőrök, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó jogdíjai, rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók kábelTV jogdíjai),
 SABAM (**Belgium**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 FILMAUTOR (**Bulgária**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DILIA (**Csehország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 OOA-S (**Csehország**; operatőrök üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 ALCS (**Egyesült Királyság**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DIR UK (**Egyesült Királyság**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 EAÜ (Észtország; rendezők, operatőrök, és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 KOPIOSTO (**Finnország**; rendezők, operatőrök, és forgatókönyvírók kábelTV jogdíjai),
 RIGHT BACK FILM (**Franciaország**; előállítók üreshordozó jogdíjai)
 SACD, SCAM (**Franciaország, Belgium, Luxembourg, Monaco, francia anyanyelvű kanadaiak**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 VEVAM (SEKAM) (**Hollandia**; rendezők, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DHFR (**Horvátország**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 SDCSI (**Írország**; rendezők kábelTV jogdíjai),
 CSCS (**Kanada**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DRCC (**Kanada** (nem francia nyelvű kanadai filmek); rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DASC (**Kolumbia**; rendezők üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 ZAPA (**Lengyelország**; rendezők, operatőrök, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó jogdíjai, rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók kábelTV jogdíjai),
 AKKA/LAA (**Lettország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 LATGA-A (**Litvánia**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 ASDAC (**Moldávia**; rendezők, operatőrök, forgatókönyvírók és előállítók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 VGF (**Németország**; előállítók üreshordozó jogdíjai),
 VG-Bildkunst (**Németország**; rendezők és operatőrök üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 VG Wort (**Németország**; forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 SPA (**Portugália**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 SGAE (**Spanyolország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 DAMA (**Spanyolország**; rendezők és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 SSA (**Svájc, Liechtenstein**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 Suissimage (**Svájc, Liechtenstein**; rendezők, operatőrök, előállítók és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 Swissperform (**Svájc, Liechtenstein**; előállítók üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 LITA (**Szlovákia**; rendezők és operatőrök üreshordozó és kábelTV jogdíjai),
 AuPO CINEMA (**Ukrajna**; rendezők, operatőrök és forgatókönyvírók üreshordozó és kábelTV jogdíjai)